

پیامبر در میدان جهاد

حوادث سال سوم و چهارم هجرت

جعفر سبحانی

سپاه تبلیغ

آذرسیاسی شکست مسلمانان در نبرد «احد» پس از پایان جنگ کاملاً آشکار بود،
بالینکه در برآینده من پیروز، ایستادگی نشان داده و از بازگشت مجدد او مانع شده بودند -
مع الموصف - پس از حادثه «احد» تحریکات داخلی و خارجی برای برآفکردن اسلام و بفروتنی
گذارد، مذاققان و بهودان مدینه، و مشرکان خارج از شهر و قبیله‌های مشرك دور دست، فوق.
الماده جرأت پیدا کرده از تحریک و توطئه چینی و گردآوری سیاه و سلاح علیه اسلام خود -
داری نمینمودند.

پیامبر اسلام با کمال مهارت تحریکات داخلی را خاموش می‌کرد، و قبائل خارج را که
قصد هجوم به مدینه داشتند با اعزام سر بازان مجاهدین را کوب می‌ساخت.

گزارش رسید که قبیله بنی اسد، در صدد تسخیر «مدینه» و قتل و غارت اموال مسلمانان
هستند، پیامبر فوراً یک دستهٔ صد و پنجاه نفری را بفرماندهی «ابوسلمه» روانه منطقهٔ توطئه.
کنند گان ساخت، دستورداد که نقطه‌اصلی سفر را پنهان سازد و از پیراهه برود، روزها متراحت
کند، و شبها راه پیمایی نماید، او دستور پیامبر اسلام را عمل کرد. شبانه قبیله بنی اسد را
محاصره نمود، و توطئه را در نقطهٔ خفه ساخت، و پیروز مذدانه با مقداری از غنائم جنگی مدینه
بازگشت.

نقشهٔ ماهرانه برای کشتن رجال تبلیغ

پیامبر اکرم با اعزام دسته‌های نظامی نقشه‌های توطئه چینان را نقش برآب می‌کرد، و
با اعزام گروه تبلیغی میان قبائل و مرکز جمیعتها، قلوب قبائل بیطرف را بسوی معارف اسلام
جلب مینمود.

مبلغان ورزیده که حافظ قرآن ، و اخبار و کلمات پیامبر بودند ، از جان و دل حاضر بودند با مخاطر افکنند جان خود عقائد اسلامی را با روش تربیتین بیان ، و واضحترین اسلوب پگوش مردم دور دست بر ساختند .

پیامبر با اعزام دسته‌های نظامی و گروه تبلیغی بهدو وظیفه سنگین مقام شامخ نبوت قیام مینمود .

در حقیقت ، اعزام دسته‌های نظامی ، برای آرام نگاهداشتن و از بین بردن ناامنی و خفتان بود تا در سایه امنیت و آزادی گروه تبلیغی بوظیفه خطیر خود که حکومت بر قلوب ، و راهنمایی افکار بود قیام نمایند .

ولی برخی از قبائل وحشی و پست با گروه تبلیغی که نیروهای معنوی اسلام بودند ، و هدفی جز ترویج خدا پرستی و ریشه کن ساختن کفر و بت پرستی نداشتند ، از در حیله و تزویج وارد شده و اینها را بوضع رقت باری بقتل میرسانیدند . اکنون بسر گذشت عده‌ای از مبلغین ورزیده اسلام که شماره آنها را ابن هشام شش ، و ابن سعد ده نفر می‌نویسد ، توجه فرمائید :

کشtar بیr حمما نه مبلغین اسلام

گروهی از قبائل اطراف ، برای کم کردن نیروی اسلام و گرفتن انتقام ، از در حیله وارد شده و بحضور پیامبر شرفیاب شدند و چنین گفتند :
ای پیامبر خدا اقلوب ما بسوی اسلام متوجه شده است . و محیط ما برای پذیرش اسلام آمادگی دارد . لازم است گروهی از یاران خود را همراه امّا اعزام بفرمایید که حقیقت آئین خدارا بما بفهمانند ، و قرآن را بیاموزند و مارا از حلال و حرام خدا آگاه سازند .

وظیفه ظاهری پیامبر است ، که بندهای این گروه که نمایندگان قبیله‌های بزرگی بودند پاسخ مثبت بددهد و وظیفه مسلمانان است که به قیمتی تمام شود از این فرصت استفاده نمایند . لذا - پیامبر اکرم دسته‌ای را بفرماندهی « مرشد » همراه نمایندگان قبائل بآن نقاط فرستاد .

این دسته همراه نمایندگان از مدینه خارج و از قلمرو قدرت مسلمانان دور شدند ، و بنقطه‌ای بنام « در جمیع » رسیدند در آنجا نمایندگان قبائل نیات پلید خود را برآذ کردند؛ و بکمال قبیله « هذیل » تسمیم گرفتند که افراد اعزامی را دستگیر نمایند و نابود گفتند . مسلمانان در آن نقطه در حالی که گروه انبوی مسلح آنها را حاطه کرده بودند پناهگاهی

جز قبضه‌های شمشیر خود ندیدند ، دست به قبضه‌های شمشیر پرده و برای دفاع از خود آماده گردیدند ولی دشمنان آنان ، قسم باد کردن که مامنظوری جن دستگیری شانداریم ، و مقصد ما اینست که شمارا بمقامات قریش ، زنده تحويل دهیم و در برآبر آن مبلغ از آنها بگیریم . مسلمانان بیکد یکنگر یستند و بیشتر آنها تصمیم گرفتند که نبرد کنند و با آنها گفتند : ما از مشترک و بت پرست پیمان نمی‌پذیریم ، سپس دست بشمشیر پرده و مردانه در راه دفاع از اسلام و تبلیغ آئین حق جان سپر دند .

ولی سه نفر بنامه‌ای : زید ، حبیب و طارق ؛ شمشیرها را غلاف کردن و تسليم شدند . در نیمه راه « طارق » از تسليم شدن خود نداشت و پیشمانی پیدا کرد ، دست از بند رها ساخت ؛ و شمشیر بدست گرفت و بطرف دشمن حمله آورد ، دشمنان عقب نشستند و با پرتاب کردن سنگ او را بزانو در آوردند . آنقدر باوسنگ زدند که بر روی زمین افتاد و جان سپرد و در همانجا بخاک سپرده شد .

ولی دوازیر دیگر به مقامات رسمی کفاره که تحويل داده شد و در برآبر آن ، دوازیر که از قبیله اسیر کنندگان بودند آزاد شدند .

« زید » را صفوان امیه که پدرش در جنگ « بدرا » کشته شده بود خریداری نمود که انتقام پدر را با کشتن یک مبلغ ^۲ اسلامی بگیرد ، قرار شد در یک اجتماع باعظمت « زید » بدار آویخته شود ؛ چوبه دار در د تعمیم ^۳ نصب گردید ، قریش و یاران آنها در آن نقطه در روز مخصوصی گرد آمدند ، محکوم در کنار چوبه دار ایستاده و چند نانیه بیش از عمر او باقی نمانده بود .

« ابوسفیان » که فرعون مکه بود ، و در تمام حوادث دست او پشت پرده کار میکرد ، رو بزید کردو گفت : ترا بخدای که با او یمان داری سوگنده پدهم ، آیا میخواهی که محمد بجای تو کشته شود ، و تو آزادشوی و بخانه خود بر گردی ؟

زید با کمال شجاعت گفت : من هرگز راضی نمیشوم که خاری در پای پیامبر فرورد ، اگر چه بقیمت آزادی من تمام شود ، پاسخ زید ، حال ابوسفیان را دگر گون ساخت و از کثرت علاقه یاران محمد ، فوق العاده تعجب کرد و گفت : در طول عمر خود یاران هیچ کس را مثل اصحاب محمد نیافتنم ؟ که تا این حد فداکار و علاوه‌مند باشند .

چیزی نگذشت ، که زید بالای چوبه دار ظاهر گردید و مرغ روح او بسوی جهان

دیگر شناخت ، و در راه دفاع از حربم حقیقت و نشر آئین اسلام و مبارزه باشک دست از ذندگی شست .

نفر دوم «حبيب» مدت‌ها بازداشت شد، شورای مکه تصمیم گرفت که او را نیز در «تنعیمه» بداری بخانن : مراسم دار آویختن بر قرار گردید ، در کنار چوبه دار ، «حبيب» از مقامات رسمی مکه و خصوص طلبید که دور کعت نماز بخواند ، او دو رکعت نماز با کمال اختصار خواند ، سپس رو بسان قریش کرد و گفت : اگر نبود که گمان کنید من از مرک ترس و واهمه دارم ، بیش از این نماز می‌خواندم و رکوع و سجود نماز را طول میدادم ، سپس روی چهار پایه قرار گرفت هنگامیکه طناب بگردنا او انداختند ، روی آسمان کرد و گفت : خداوندا ! ما بماموریتی که از جانب پیامبر داشتیم عمل کردیم ، و بنابرقل ابن هشام ج ۳ ص ۱۷۰ : این شعر را با چند شعر دیگر خواند :

فوالله ما ارجو اذامت مسلمان ﴿٤﴾ على اي جنب كان فى الله مصرعى
وذلك فى ذات الله و ان يشا ﴿٥﴾ يبارك على اوصال شلو ممزع

«بخداسو گند اگر مسلمان بمیرم غصه‌ای ندارم که در هر منطقه پخاک‌سپرده شوم ، این من گرفت با من در راه خدا است و اگر او بخواهد ، این شهادت را بر باقیمانده اعضاء قطعه قطعه من مبارک می‌سازد »

این حادثه جانگدان حال پیامبر را دگر گون و همه مسلمانان را غرق اندوه کرد . «حسان بن ثابت» شاعر زبر دست مسلمانان اشعار غم انگیزی سرود که در سینه ابن هشام نقل شده است پیامبر اکرم از این نگران بود که جریان تکرار شود ، و از این راه سپاه تبلیغ که بازحمتها زیادی تربیت می‌شدند ، ضریبه‌های غیرقابل جبرا ای بیینند . از این پس بعد باید مسلمانان با کمال حزم و احتیاط قدم بردارند ، و این نیروی معنوی مقدس که بالاتر از مجاهدان صحنه‌های جنگ هستند دستخوش سوء‌قصد گروهی پلید نشوند .

فاجعه پیر معونه

سال سوم هجرت با تمام حواتل تلخ و آموزنده خود پایان یافت و سال چهارم هجرت با هلال محرم آغاز گردید ، در ماه صفر همین سال ، «ابو براء» وارد مدینه شد ، رسول خد او را بین اسلام دعوت نمود ، او نپذیرفت ، ولی بظاهر از اسلام دوری هم نجست ، بحضور تش عرض کرد : اگر سپاه تبلیغ نیرومندی را روانه صفحات «نجد» کنید ، امیداست ایمان بیاورند ، ذیر اتمایلات آنها به توحید زیاد است ، پیامبر فرمود : از حبله و مکر ، عداوت و دشمنی مردم

«نجد» خانقم، میترسم جریان فاجعه در جمیع، که منجر بکشته شدن در جال علمی و تبلیغی گردید، تکرار شود «ابو براء» گفت: ستون اعزامی شما در پناه من باشند و من ضمانت میکنم که آنها را از هر حادثه سوء حفظ نمایم.

چهل نفر از رجال علمی اسلام که حافظ قرآن و احکام بودند، بفرماندهی «منذر» رهسپار منطقه «نجد» گردیدند، و در کنار «بئر معونة» منزل کردند، پیامبر نامه‌ای که مضمون آن دعوت باشین اسلام بود بیکی از سران «نجد»، بنام «عامر بن الطفیل» نوشت، یک نفر از مسلمانان مأمور شد، که نامه رسول خدا را به عامر بر ساند، او نه تنها نامه رسول خدا را نخواند، بلکه حامل نامه را بقتل رسانید، و از عشاير و قبائل اطراف کمک طلبید و منطقه‌ای که سپاه تبلیغی در آنجا مراکز داشتند با نیروهای «عامر» محاصر شد.

سپاه تبلیغی اسلام، نه تنها مبلغان ارشد وزیر دست بودند بلکه مردمی شجاع و رزم‌مند نیز بشمار میرفتد، تسلیم را برای خود عارون نشکردند، دست بقبضه شمشیر بر دند، پس از جنگی خونین همه شهید شهادت نوشیدند، جزء «کعب بن زید» که با پدن مجرروح خود را بمدینه رساند، و جریان را اطلاع داد.

این فاجعه جانسوز و بزرگ عالم اسلام مسلمانان را ساخت ناراحت ساخت و مدتها پیامبر پیاد شهادی بئر معونة بود.

این دو حادثه جانگداز همکی از ترتیج سوع شکست احمد بود که جرأت قبائل اطراف را برای کشفن مسلمانان زیاد کرد.

غرض ورزی خاورشناسان

خاورشناسان که خوش صورت یک کامپیوتر اپراشن عثمان کرد و با اسلام و مسلمان میتواند، واصل اداره که این آئین در سایه شهشیر پیش رفته است، در برآ برای این دو حادثه رقت بار لب فرو بسته و کوچکترین سخنی درباره آن نمیگویند.

در کجا ای جهان، سپاه علم و دانش را ازدم تبع میکذرا نند، اگر آئین اسلام در سایه شهشیر پیش رفت کرده است، پس این دسته‌های تبلیغی را ای چه، جان در کفنهاده و در راه نشر آئین اسلام جان می‌پردازند.

این دو حادثه نکات ذذه و آموخته ای دارد، قدرت ایمان، فدا کاری و جانه‌زی، رشادت و شهادت آنها مایه تقدیر و باعث اعجاب و سمشق برای مسلمانان است.